

Vplyv mechanickej úpravy povrchu častíc železa povlakovaných oxidom kremičitým kompozitu na straty a komplexnú permeabilitu

Bc. Martin Tkáč

Prírodovedecká fakulta UPJŠ
Študentská vedecká konferencia
sekcia Fyzika
Košice 13.05.2020

Úvod

Cieľom práce bolo preskúmať vplyv mechanickej úpravy povrchu prášku použitého na výrobu vzoriek a počtu vrstiev povlaku SiO_2 na povrchu častíc vzoriek na merný odpor, frekvenčnú závislosť relatívnej komplexnej permeability a na celkové energetické straty pri striedavom premagnetovaní v závislosti od frekvencie.

Magneticky mäkké kompozity (SMC)

- ▶ Magneticky mäkké kompozity sú také materiály, ktorých jednotlivé častice feromagnetického prášku sú počas výrobného procesu pred lisovaním obalené elektroizolačným povlakom, ktorý zabezpečí neexistenciu dobre elektricky vodivého spojenia medzi feromagnetickými časticami.
- ▶ Medzi hlavné prednosti týchto materiálov patrí relatívne vysoká permeabilita, ktorá si dokáže udržať svoje hodnoty do vyšších frekvencií a nízke energetické straty pri vyšších frekvenciách.
- ▶ Vďaka týmto vlastnostiam nachádzajú magneticky mäkké kompozitné materiály mnoho využití nielen ako časti točivých elektrických strojov a senzorov. Povaha výrobného procesu a použitého materiálu umožňujú konštrukcie zložitejších tvarov za nižšiu výrobnú cenu v porovnaní s klasickými materiálmi.

Vzorky

Pät' vzoriek: NB, B, NB-IV, B-IV, B-2V

NB.....nebrúsená, neobaľovaná

B.....brúsená, neobaľovaná

NB-IV.....nebrúsená, obaľovaná jednou vrstvou SiO_2

B-IV.....brúsená, obaľovaná jednou vrstvou SiO_2

B-2V.....brúsená, obaľovaná dvoma vrstvami SiO_2

Vzorky

Železný prášok – sitovanie na priemer častíc prášku
160 μm až 212 μm

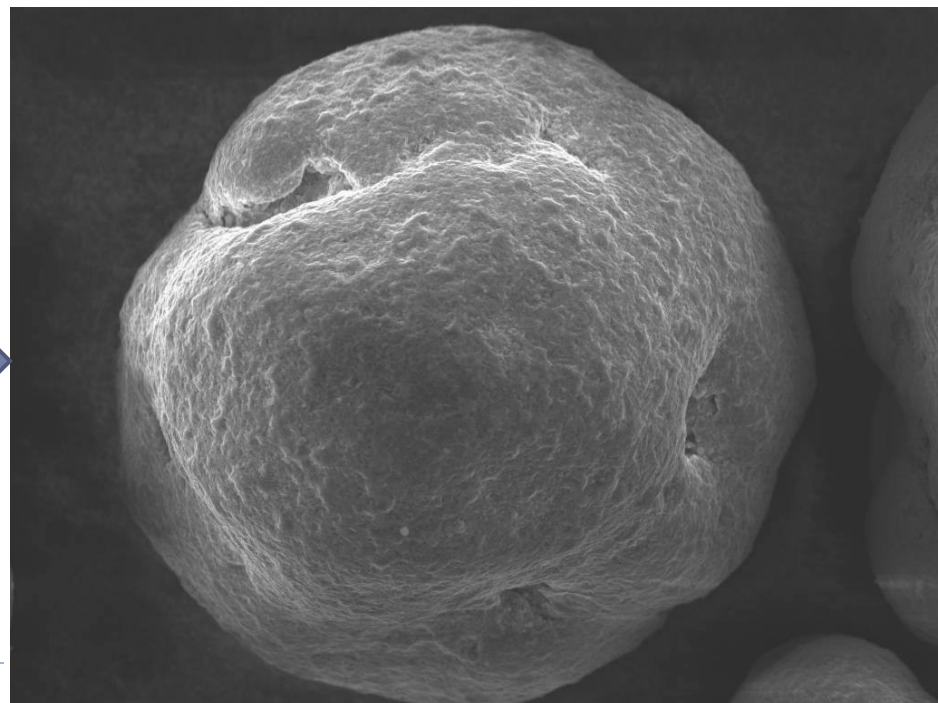
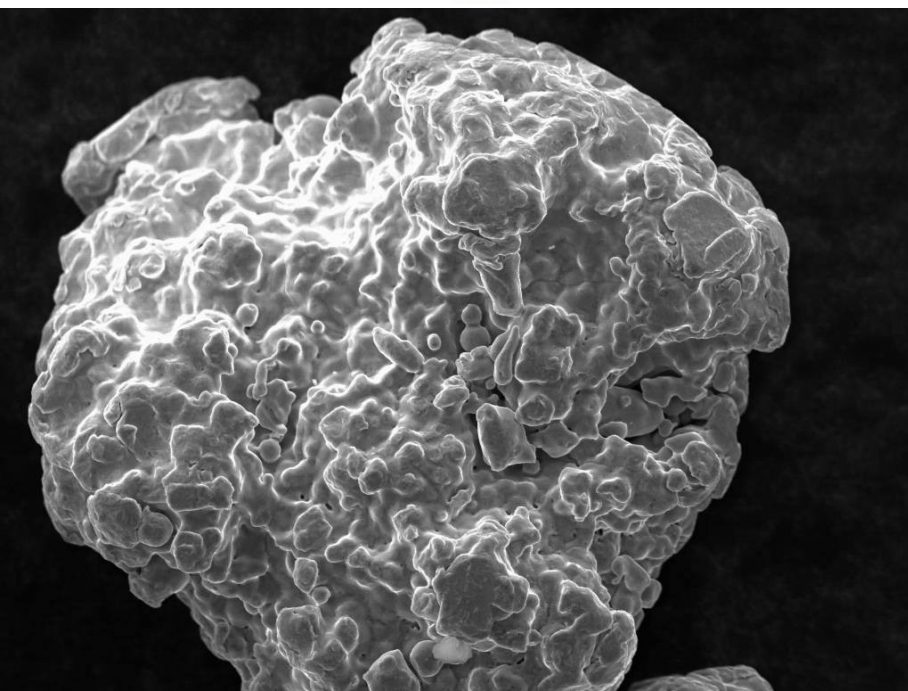
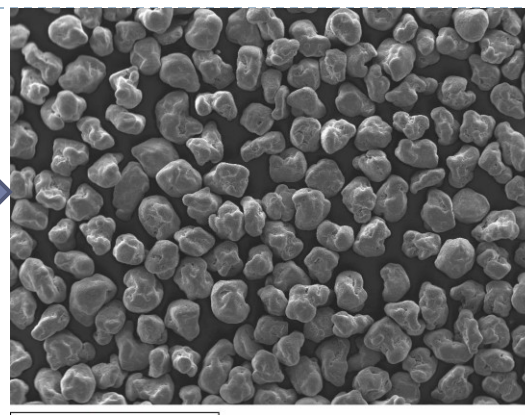
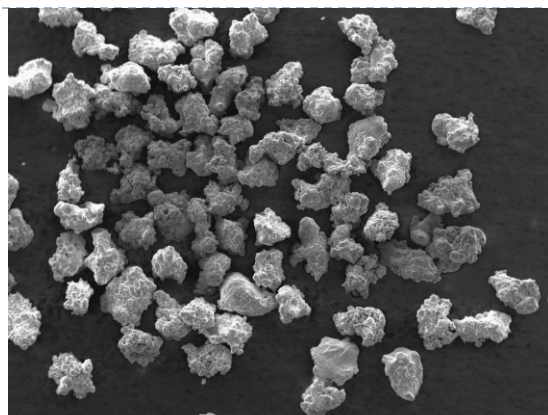
Brúsenie – mlyn bez gúl', brúsny papier s polomerom
zrna 5 μm , 270 minút, 450 otáčok za minútu,
po minúte zmena smeru otáčania

Povlakovanie – Fe + izopropyl alkohol, miešanie po
dobu 600 sekúnd, následne + tetraetyl orthosilikát,
miešanie po dobu 7 hodín, schnutie (izbová t.)

Lisovanie – tlak 700 MPa, 400 °C, 400 sekúnd, argónová
atmosféra

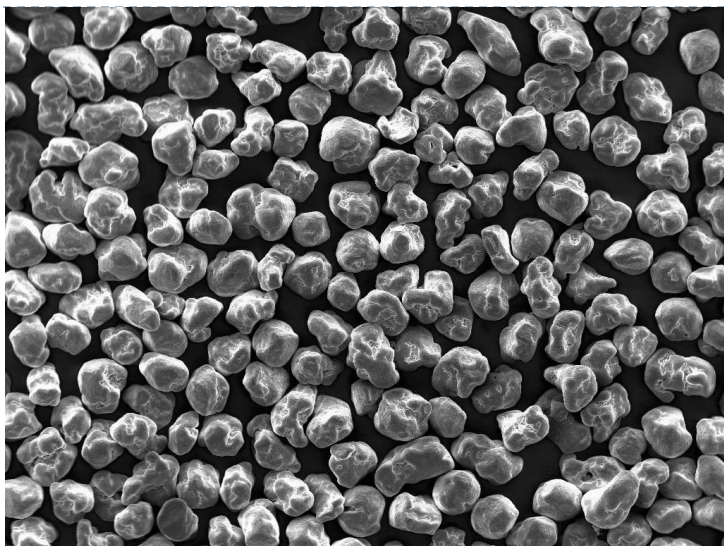
Vzorky – mechanická úprava povrchu

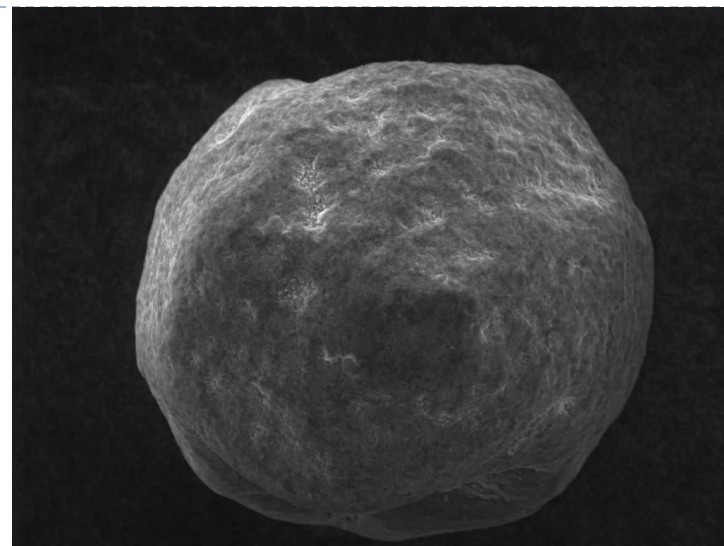
100μm

100μm

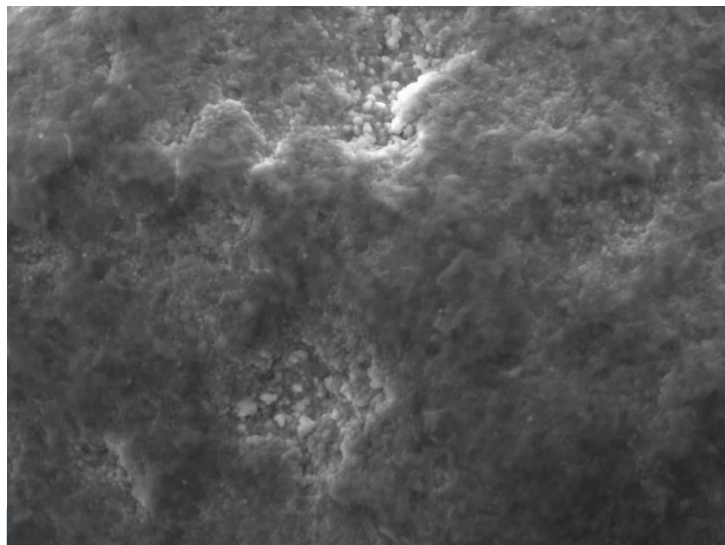
Vzorky – elektroizolačný povlak SiO_2

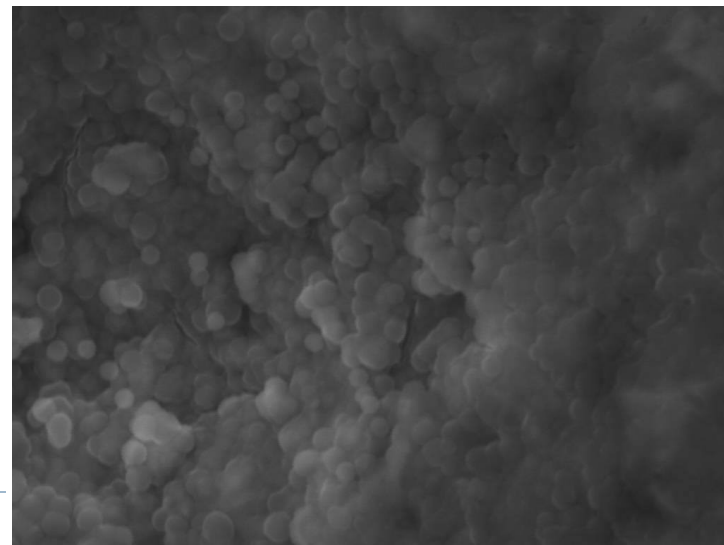
1mm

100µm

30µm

7µm

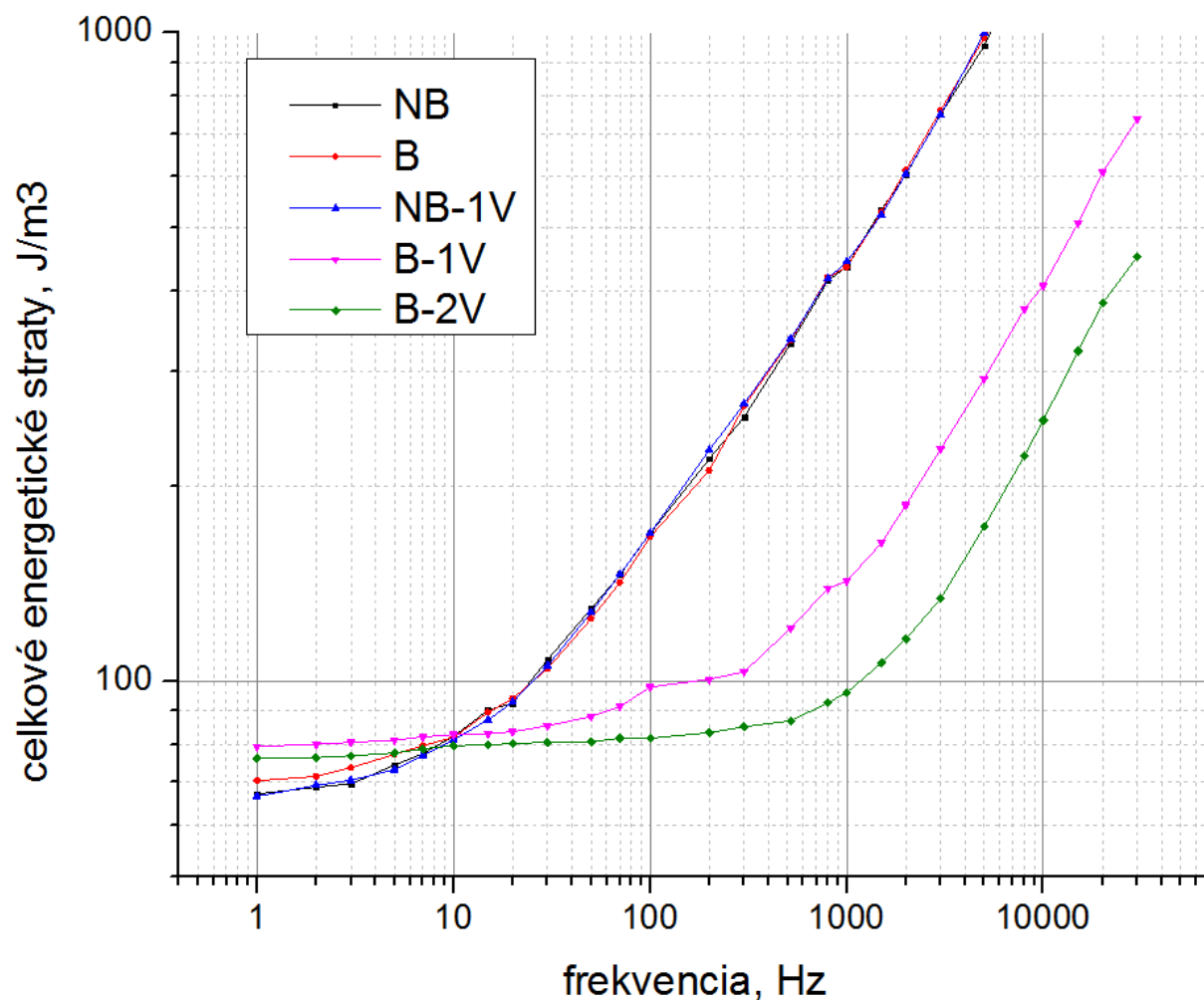
Meranie merného odporu

Vzorka	Merný odpor [$\mu\Omega \cdot m$]
NB	$0,17 \pm 0,02$
B	$0,15 \pm 0,01$
NB-1V	$0,19 \pm 0,01$
B-1V	$3,0 \pm 0,4$
B-2V	10 ± 4

Meranie energetických strát

Meranie energetických strát

$$W_c = C_h + C_e f + C_a \sqrt{f}$$

C_h – koeficient prislúchajúci hysteréznym stratám

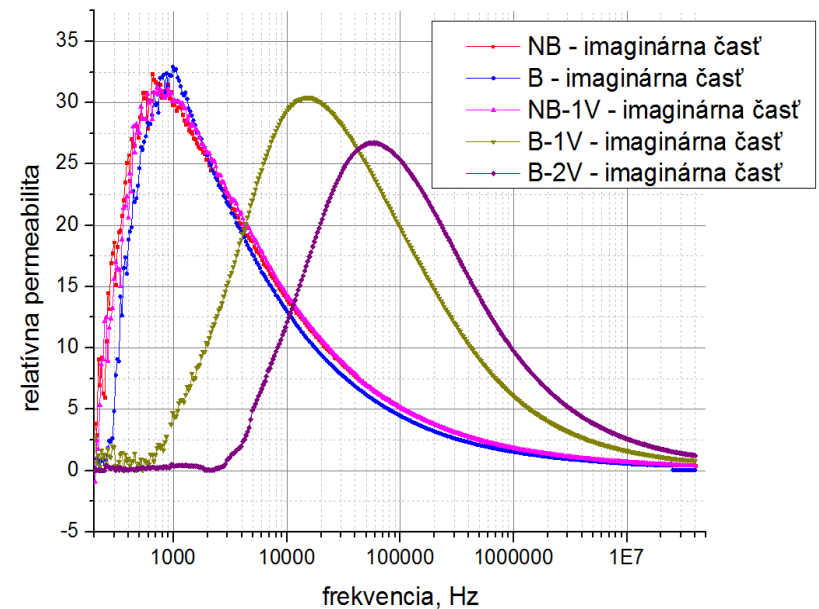
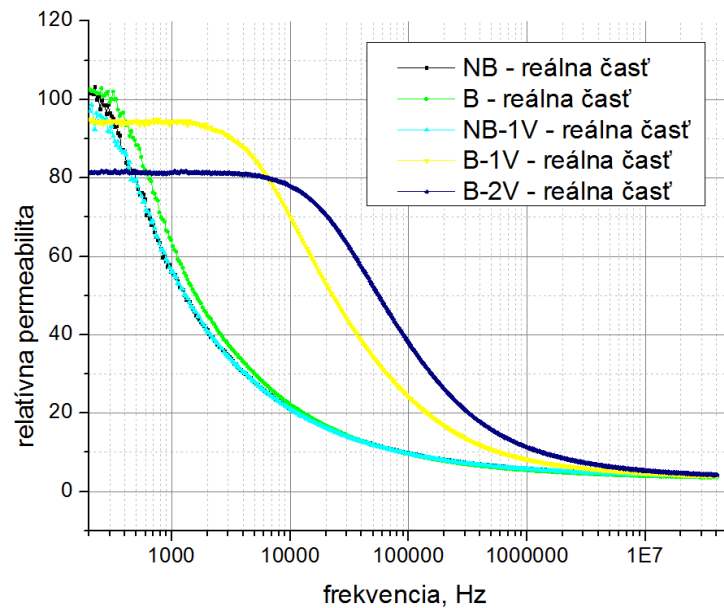
C_e – koeficient prislúchajúci stratám od vírivých prúdov

C_a – koeficient prislúchajúci anomálnym stratám

Vzorka	C_h	C_e	C_a
NB	53,225	0,032	10,981
B	52,403	0,030	11,234
NB-1V	49,151	0,022	11,775
B-1V	70,610	0,009	2,454
B-2V	71,909	0,008	0,864

Meranie frekvenčnej závislosti relatívnej komplexnej permeability

Záver

Z výsledkov meraní odporu je zrejmé, že mechanická úprava brúsením spôsobuje v prípade obaľovaných vzoriek žiadaný nárast odporu o jeden rád, pričom druhá vrstva obaľovania zvýši nárast odporu o ďalší rád.

Z výsledkov meraní energetických strát je vidieť, že mechanická úprava brúsením spôsobuje v prípade obaľovaných vzoriek veľmi mierne zvýšenie koeficientu pri časti celkových strát spôsobovaných hysteréznymi stratami, ktoré je ale spôsobené lepším obalením v elektroizolačnom povlaku spôsobeným viac sférickým tvarom častíc feromagnetického prášku vzorky, a zníženie koeficientu strát vírivými prúdmi a anomálnymi stratami až o rád v porovnaní s mechanicky neupravenou vzorkou.

Analýzou výsledkov meraní relatívnej komplexnej permeability sme zistili, že mechanická úprava brúsením spôsobuje vo všeobecnosti pomalší pokles permeability, pričom tento efekt je výrazne viditeľný v prípade obaľovaných vzoriek, čo umožňuje efektívnejšiu činnosť pri vyšších frekvenciách.

Ďakujem za pozornosť!
